

Alhenamedia

VENÈCIA

responsable

alhenamedia

Alhenamedia

VENÈCIA

responsabile

 alhenamedia

Alhenamedia

VENÈCIA

responsable

alhenamedia

VENÈCIA RESPONSABLE

Disseny: Paloma Valverde

Cartografia: Gonzalo Pires, © Alhenamedia

Text: Jordi Bastart Cassé, Alhenamedia

Traducció: M. Neus Prunès Galera

© Fotografies: Jordi Bastart Cassé, Konstantin Belenkov – Shutterstock (12), Imagen M.A.S. (19, 68), Devil's Forest Pub (130), Saffron Blaze (134), Chris06 (144), Ismoom (145)

Cubierta: Lisa S. – Shutterstock

Primera edició: juny de 2015

ISBN: 978-84-16395-90-3

© Alhenamedia

C/ Rabassa, 54

08024 Barcelona

T. 934 518 437

alhenamedia@alhenamedia.info

www.alhenamedia.info

Cap contingut d'aquest llibre podrà ser reproduït, ni totalment ni parcialment, sense l'autorització prèvia i per escrit de l'editor. Tots els drets reservats.

Segueix-nos a:

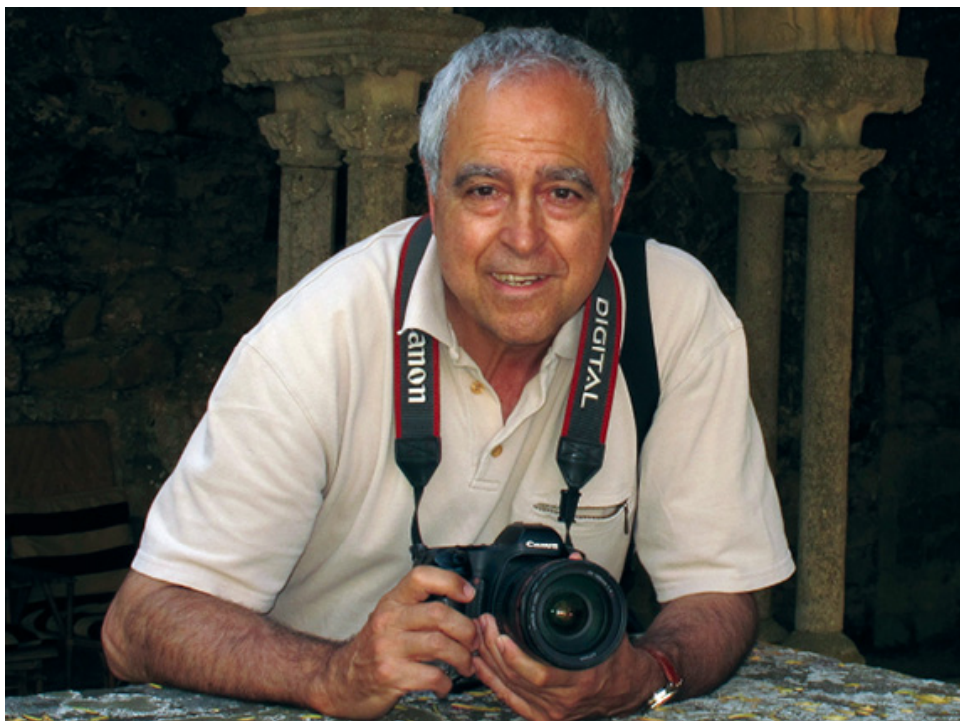
Facebook: <http://www.facebook.com/alhenamediaresponsable>

Twitter: <http://www.twitter.com/ALHResponsable>

L'AUTOR

Jordi Bastart Cassé

Periodista i fotògraf especialitzat en articles i guies de viatge, porta més de vuitanta títols publicats, encara que va començar la seva carrera professional en una central elèctrica ja que la seva formació acadèmica és la d'enginyeria. Més tard va estudiar sociologia. En l'àmbit del periodisme es va iniciar com a fotògraf després de diversos viatges al Sàhara i, també, a partir de la seva vinculació amb temes mariners.

Va formar part del Grup 10x4, amb el qual va participar en diverses mostres col·lectives. Individualment, però, va dur a terme una vintena d'exposicions a tot el territori espanyol, amb el mar i el poble berber com a temes principals.

Fa vint anys que dirigeix l'empresa Turismo Verde, des de la qual col·labora amb diversos mitjans. Director de la revista *Rutas off road* i autor de diversos llibres per a Land Rover i Opel, es va especialitzar primer en rutes per a vehicles tot terreny; posteriorment, va afrontar temes de senderisme i espais naturals per a nens, així com rutes d'interès cultural, hotels amb encant i restaurants. Durant set anys va dirigir la col·lecció de guies QF? del diari *La Vanguardia* i les

col·leccions de llibres Camino Verde i Sortides en Família. El 2001 va rebre el premi al millor llibre de promoció turística per part de la Generalitat de Catalunya i, l'any 2008, el premi Pica d'Estats pels seus treballs sobre les Terres de Lleida. Durant vint anys ha estat col·laborador del programa *Gente Viajera* d'Onda Cero.

QUÈ TROBARÀS EN AQUESTA GUIA

Alhenameia Responsable no és una col·lecció més; és un concepte, una manera d'encarar el viatge que recorda els grans viatgers del segle XIX en la seva recerca de l'originalitat, de la diferència i, de vegades, de l'exotisme.

DESCOBREIX VENÈCIA

Descobreix Venècia és un primer acostament a aquesta bella ciutat. Són petites pinzellades sobre la seva gent, la seva estructura, la seva història... per conèixer-la a través del que s'ha escrit o filmat i, també, per identificar el millor moment per visitar-la i com recórrer-la.

IMPRESINDIBLES

Imprescindibles recull tots aquells aspectes de la ciutat que el viatger que hi arriba per primera vegada no hauria de perdre's, els llocs pels quals et pregunten els amics a la tornada.

RECORRE VENÈCIA

Els monuments, museus i espais de la ciutat són el reflex més clar del que va ser i del que serà. A través dels seus edificis es manifesten les seves riqueses, gustos i modes. El respecte pel patrimoni és el primer acte responsable de tota destinació que desitja romandre en el record de qui la visita.

GAUDEIX VENÈCIA

La gastronomia, les botigues, els mercats de Venècia... són alguns dels elements que fan única aquesta ciutat. Gaudir Venècia és deixar-se portar i barrejar-se entre la gent; en resum, endur-se Venècia en l'ànima.

VOLTANTS

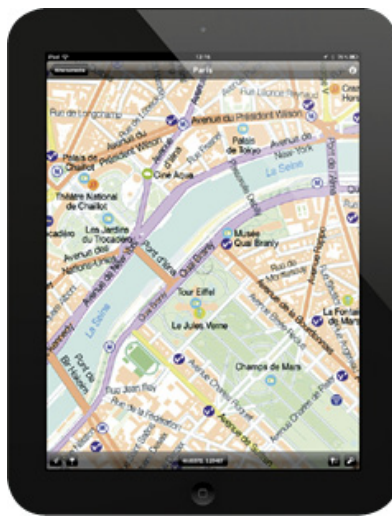
Descobreix altres illes de la llacuna veneciana com Murano, Burano, Lido o Torcello.

INFO PRÀCTICA

Aspectes importants a tenir en compte abans i durant el viatge per treure-hi el major partit o evitar sobresalts: visites guiades, seguretat, oficines de turisme...

MAPA DIGITAL AMB GEOLOCALITZACIÓ

Alhenameia Responsable t'ofereix la possibilitat de descarregar el mapa digital de Venècia en el teu mòbil o tauleta, de manera que puguis realitzar el teu viatge sense por de perdre't. Hauràs de baixar l'aplicació PDF Maps al teu dispositiu des de qualsevol d'aquestes dues adreces:

Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.Avenza>

iOS: <http://itunes.apple.com/ca/app/avenza-pdf-maps/id388424049?mt=8#>

Avenza para Android

Avenza para iOS

Un cop instal·lada PDF Maps, podràs carregar-hi el mapa de Venècia dissenyat per Alhena des de l'adreça següent (el

mateix mapa et servirà per a qualsevol sistema operatiu):
<http://alhenamedia.info/?q=es/content/mapas-digitales>

Funcionalitats

- Geolocalització: podràs navegar per la ciutat sense perdre't utilitzant el GPS del teu dispositiu i sense necessitat de connectar-te a Internet (sense costos de *roaming*).
- Afegir informació al mapa i totes les imatges que desitgis, creant la teva pròpia guia de viatge.
- Calcular distàncies i compartir el teu mapa i el teu viatge amb els amics.

SI POTS TRIAR... TRIA RESPONSABLE!

«Dóna-li a la terra la cura i respecte que es mereix; aprèn sobre el seu entorn i geografia; dedica temps a conèixer la seva gent i el seu art, la seva cultura, història i manera de viure. Mentre gaudeixes, coneixes i aprens en els teus viatges, recorda la importància de preservar aquests tresors per a aquells que puguin seguir els teus passos.» (*Responsible Travel Handbook, 2006*)

El turisme responsable agrupa diferents tipus de viatges amb un element comú: minimitzar els impactes negatius del turisme en l'entorn i maximitzar les seves contribucions positives a les comunitats locals. Viatjar responsablement no és sinònim de penúries, sacrificis, ecologisme o tercer món... El que es pretén és convertir cada viatge en alguna cosa única

i autèntica alhora que es deixa una petjada positiva en la destinació.

Sota el paraigua de turisme responsable s'agrupen conceptes com turisme just, turisme sostenible, ecoturisme i turisme de sensacions.

El turisme responsable està orientat als viatgers que, a l'hora de triar, aposten pel que és autèntic i diferent, per enriquir-se i per la conservació del patrimoni cultural i natural.

El turisme responsable afecta tots els aspectes del viatge: cultura (gaudi del patrimoni cultural del lloc i dels seus costums i tradicions sense intentar influir-hi); espai i entorn (el pas del viatger ha d'afectar el mínim possible la naturalesa), i gent (detenir-se a comprendre les diferents maneres de viure d'una manera respectuosa).

El turisme responsable està relacionat amb la curiositat per descobrir i entendre el que és nou o diferent... i gaudir-ne.

DECÀLEG DEL VIATGER RESPONSABLE

1. Obre la teva ment a noves cultures i tradicions i sigues tolerant davant la diversitat.
2. Respecta els drets humans; qualsevol forma d'explotació vulnera els objectius del viatge.
3. Ajuda a conservar l'entorn natural i procura no deixar una altra petjada que la de la teva sabata.
4. Respecta el patrimoni artístic, arqueològic i cultural de la destinació.
5. Si compres regals, procura que siguin expressió de la cultura local.
6. Quan planifiquis el teu viatge, tria aquells proveïdors que es preocupen pels drets humans i pel medi ambient.

7. Utilitza els recursos naturals amb moderació i procura minimitzar la generació de residus.
8. Gaudeix dels costums, gastronomia i tradicions de la cultura local.
9. Si visites espais sensibles, informa't abans de com fer-ho.
10. Contribueix al desenvolupament d'un turisme responsable, just i sostenible.

VENÈCIA RESPONSABLE

Qualsevol ciutat on no es pugui circular amb cotxe i el símbol de la qual sigui una góndola, és a dir, una petita embarcació sense motor, surt amb avantatge, ja d'entrada, en la llista de destinacions turístiques responsables. Dit això, cal recordar que ambdues condicions depenen de la particular idiosincràsia de Venècia, o sigui, del fet que està mig enfonsada en l'aigua i no pas del desig explícit dels seus governants. En realitat, la ciutat és un formiguer de turistes que han acabat amb el comerç local i que ha provocat que els lloguers pugin fins a extrems impagables per als venecians. Restaurants i allotjaments turístics ocupen el que en un altre temps eren verduries, fleques i cases particulars. La gestió de recollida de residus, ja de per si caòtica i complicada en un petit arxipèlag contínuament inundat, es fa gairebé impossible amb l'afluència massiva de visitants. I no obstant això... que bella és Venècia, fins i tot amb la calor d'agost i els milers de turistes passejant!

Irònicament, l'amenaça que tanta bellesa acabi completament submergida en la llacuna que envolta la ciutat pot ser, si es gestiona bé, la seva salvació. I és que el projecte Moisès, una impressionant obra d'enginyeria hidràulica destinada a frenar les mareas que inunden la ciutat amb un complex conjunt de comportes, suposa una notable millora. És cert que per desenvolupar-lo es destruiran diverses hectàrees de platja, però el pla preveu la construcció de zones verdes, passejos i la instal·lació de panells solars sobre els edificis tècnics.

Així i tot, els gairebé seixanta mil habitants que té la ciutat poc poden fer contra els vint-i-tres milions de visitants que trepitgen els seus carrers cada any. Mesures preses recentment per l'Ajuntament com la d'impedir que els grans creuers

campin a plaer per la llacuna (recentment suspesa pel tribunal provincial) o que les llanxes no puguin navegar pel Canal Grande són petites esperances per a una ciutat que fàcilment podria morir d'èxit.

DESCOBREIX VENÈCIA

COM ÉS VENÈCIA

ELS SEUS HABITANTS

Encara que a primera vista els venecians poden semblar freds i distants, són gent que resulta molt amable i hospitalària, disposada a atendre'ns en qualsevol moment. Com és lògic, en una ciutat envaïda constantment per turistes, qui no viu d'aquesta indústria està una mica fart de tanta gent. Una altra qüestió, que també els fa semblar distants, és el dialecte que parlen entre ells i que resulta incomprendible per a la resta. Els venecians estan encantats amb la seva ciutat i, tot i que puguin ser molt crítics, no consenten que ho siguin els que la visiten.

Cafeteria a la Piazza San Marco.

Encara que pugui semblar una ciutat museu per la quantitat de monuments històrics, Venècia actualment compta amb uns 60.000 habitants al centre històric i uns 270.000 a tot el municipi. Als barris més allunyats del centre és on es pot percebre que la ciutat encara està viva amb les seves bullicioses places i bars poblats de vilatans. Però viure a Venècia és difícil; primer per la invasió turística durant tot

l'any, després pel preu dels lloguers i, finalment, per la incomoditat dels desplaçaments. Per aquestes circumstàncies, cada vegada són més les persones que prefereixen traslladar-se a terra ferma per la comoditat que comporta. Venècia va perdent població contínuament i avui dia és la localitat d'Itàlia amb gent de més edat.

Venècia és visitada cada any per milers de persones, la majoria de les quals es concentren a la Piazza San Marco i voltants. Si marquem aquest lloc com a epicentre i tracem cercles al seu voltant, ens adonarem que, com més ens n'allunyem, més opcions tenim de descobrir una altra Venècia, de places i carrers més tranquils, on seure a les terrasses dels bars resulta un veritable plaer... sense haver de pagar quantitats desorbitades.

ELS BARRIS

Venècia va ser construïda sobre l'aigua en el que era el delta del riu Po. Els sediments del riu i les sorres portades pels corrents marítims van crear les nombroses illes que hi ha a la llacuna de Venècia. Sobre aquesta terra ferma, un entramat de pilones de fusta petrificada i lloses de pedra sostenen sumptuosos palaus, esglésies que llueixen tots els estils, alegres places i afables racons on sembla que s'hagi aturat el temps. Tot un conjunt arquitectònic únic al món la protecció del qual ha fet saltar sovint nombroses veus d'alarma. Venècia, amb l'*acqua alta*, sembla que pugui ser engolida pel mar, l'erosió constant del qual es deixa notar en els fonaments de les cases. Murs de protecció exterior, sistemes de drenatge i limitacions de velocitat per no provocar onatges són algunes de les mesures que s'han posat en marxa per pal·liar la deterioració. Venècia ha de sobreviure per a l'admiració de generacions posteriors.

La ciutat es divideix en sis barris (*sestiere*): Cannaregio, Santa Croce, San Polo, Dorsoduro, San Marco i Castello. La numeració de les cases segueix un sistema una mica complicat; inclou el nom del carrer, del barri on se situa i un nombre que, a gairebé tots els *sestiere*, arriba als quatre guarismes.

La ciutat de Venècia està declarada Patrimoni de la Humanitat des de l'any 1987. Per fer-se una idea de l'interès històric, n'hi ha prou dient que hi ha unes 150 esglésies i més de cinc-cents palaus, evidentment no tots en estat impecable. La ciutat està formada per nombroses illes i illots units per uns 430 ponts que salven la presència d'una intricada xarxa d'aproximadament 150 canals. Cal saber que, dins del llenguatge urbà, *campo* significa plaça i *fondamenta* és la calçada adjacent a un canal.

Per la influència de determinats factors com són les baixes pressions, les fases lunars i el vent que bufa del sud (xaloc), entre octubre i març es produeix el fenomen batejat com *acqua alta* (marea alta). El nivell del mar puja i inunda les parts més baixes de la ciutat. A la Piazza San Marco s'habiliten passarel·les de fusta i les botes d'aigua es converteixen en un element imprescindible per recórrer alguns racons. Hi ha en marxa un projecte experimental per mitigar els efectes d'aquestes periòdiques inundacions però, mentrestant, l'objectiu fotogràfic pot captar imatges curioses com el reflex dels edificis a les places inundades.

Canal Grande.

VENÈCIA EN LA LITERATURA

Venècia, per les seves característiques arquitectòniques, el clima i l'amalgama de personatges i cultures que s'hi han establert, ha servit de font d'inspiració a nombrosos escriptors. Primer, quan era rica i pròspera i, després, quan derrotada va caure en un ambient ple de malenconia. Les seves múltiples cares han seduït molts autors de tots els temps i, si els palaus són símbol de grandesa, els esvorancs i les humitats reflecteixen la deterioració arquitectònica i humana.

Als segles XIII, XIV i XV, Dante Alighieri, Petrarca i Erasme de Rotterdam ja havien inclòs alguns aspectes de Venècia en els seus relats literaris. A la fi del segle XVI, William Shakespeare retrata a *El mercader de Venècia* la societat de l'època i, al final, acaba imposant la raó per sobre de l'orgull i el mercadeig. *Otel·lo* s'inspira en un personatge que havia viscut al Campo de Santa Margherita.